

สรุปข่าวการประชุมมติคณะรัฐมนตรี
วันที่ 10 มีนาคม 2569
ประเด็นเศรษฐกิจ และกระทรวงการคลัง

1. เรื่อง มาตรการด้านพลังงานเพื่อบริหารจัดการผลกระทบจากสถานการณ์การสู้รบในตะวันออกกลาง

คณะรัฐมนตรีมีมติ 1. รับทราบตามที่กระทรวงพลังงาน (พณ.) เสนอ เรื่อง มาตรการด้านพลังงานเพื่อบริหารจัดการผลกระทบจากสถานการณ์การสู้รบในตะวันออกกลาง และเห็นชอบให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการดังนี้

1.1 ให้กระทรวงพาณิชย์มอบหมายสำนักงานพาณิชย์จังหวัดร่วมกับสำนักงานพลังงานจังหวัดในการกวดขันไม่ให้มีการกักตุนน้ำมันเชื้อเพลิงและมิให้มีการกำหนดราคาขายส่งและขายปลีกที่สูงเกินควรเพื่อให้ประชาชนสามารถทั่วไปสามารถหาซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงได้อย่างต่อเนื่อง

1.2. ขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาสนับสนุนการกู้เงินของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง รวมถึงแนวทางการปรับลดภาษีสรรพสามิตลงชั่วคราวในกรณีที่สภาพคล่องของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไม่สามารถอุดหนุนราคาน้ำมันได้ โดยให้ดำเนินการร่วมกับกระทรวงพลังงานอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การรักษาเสถียรภาพของราคาน้ำมันสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

1.3. ขอให้กรมประชาสัมพันธ์ประสานขอความร่วมมือสถานีโทรทัศน์ วิทยู รวมถึงสื่อสังคมออนไลน์ให้ร่วมกันรณรงค์การประหยัดพลังงานในทุกภาคส่วนในช่วงสถานการณ์วิกฤต และขอความร่วมมือให้ภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจดำเนินมาตรการประหยัดพลังงานตามความเหมาะสม

1.4 ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ดำเนินมาตรการลดใช้พลังงานในหน่วยงานอย่างเข้มข้น ตามแนวทางการลดใช้พลังงานภาครัฐ โดยได้หนังสือกระทรวงพลังงาน ด่วนที่สุดที่ พน 0502/036 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2569

2. ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง งดเว้นการเดินทางไปศึกษาดูงานประชุมสัมมนา อบรม ณ ต่างประเทศ โดยให้พิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบเป็นการศึกษาดูงาน ประชุม สัมมนา อบรมภายในประเทศแทนตามความจำเป็นเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

3. ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ยกเว้นหน่วยงานที่มีภารกิจในการให้บริการประชาชน ถือปฏิบัติตามมาตรการปฏิบัติงานนอกสถานที่ตั้ง (Work From Home) ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2565

4. ให้สำนักงาน ก.พ. เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณากำหนดกลไกการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินมาตรการปฏิบัติงานนอกสถานที่ตั้ง (Work From Home) ของหน่วยงานต่าง ๆ

สาระสำคัญของเรื่อง

เนื่องจากราคาเชื้อเพลิงเพื่อใช้ในการผลิตไฟฟ้าและราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลกจากสถานการณ์การสู้รบในตะวันออกกลางปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นต้องบริหารสถานการณ์การจัดหาพลังงานไม่ให้ขาดแคลน รวมถึงบริหารจัดการราคาพลังงานไม่ให้ส่งผลกระทบต่อประชาชน และเศรษฐกิจ จึงเห็นสมควรต้องเสนอมาตรการด้านพลังงานเพื่อบริหารจัดการลดผลกระทบด้านพลังงานจากสถานการณ์การสู้รบในตะวันออกกลางร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินมาตรการด้านพลังงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1. ผลกระทบและการบริหารจัดการด้านน้ำมันเชื้อเพลิง

1.1 สถานการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง มีความต้องการใช้น้ำมันสำเร็จรูปเฉลี่ยต่อวันในปัจจุบันประมาณ 124 ล้านลิตรต่อวัน โดยเป็นการจัดหาน้ำมันดิบจากต่างประเทศคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 93 ของการจัดหา แบ่งเป็นน้ำมันดิบที่นำเข้าจากภูมิภาคตะวันออกกลางประมาณร้อยละ 53 และน้ำมันดิบจากภูมิภาคอื่นร้อยละ 40 และส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 7 เป็นน้ำมันดิบที่ผลิตได้ในประเทศ โดย ณ วันที่ 5 มีนาคม 2569 ประเทศไทยมีปริมาณน้ำมันสำรองรวม 8,054 ล้านลิตร แบ่งเป็น

- (1) ปริมาณน้ำมันสำรองตามกฎหมาย 3,389 ล้านลิตร
- (2) ปริมาณน้ำมันสำรองทางการค้า 1,522 ล้านลิตร
- (3) ปริมาณน้ำมันดิบที่อยู่ระหว่างการขนส่งทางเรือ 3,143 ล้านลิตร (ไม่นับรวมส่วนที่ยังไม่ผ่านช่องแคบฮอร์มุซ)

หากไม่มีการจัดหาน้ำมันหรือดำเนินมาตรการใดเพิ่มเติมประเทศไทยจะมีปริมาณน้ำมันสำรองเป็นระยะเวลา 65 วัน แบ่งเป็น

- (4) ปริมาณน้ำมันสำรองตามกฎหมาย 25 วัน
- (5) ปริมาณน้ำมันสำรองทางการค้า 15 วัน
- (6) ปริมาณน้ำมันดิบที่อยู่ระหว่างการขนส่งทางเรือ 25 วัน

นอกจากนั้น ยังมีน้ำมันดิบที่จัดหาเพิ่มเติมและทำสัญญาไว้แล้วอีก 3,700 ล้านลิตร คิดเป็น 30 วัน รวมปริมาณสำรองน้ำมันและน้ำมันดิบที่จัดหาเพิ่มเติมทำสัญญาได้ คิดเป็น 95 วัน รวม 11,754 ล้านลิตร

ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (Liquefied Petroleum Gas: LPG) ผลิตจากโรงแยกก๊าซธรรมชาติและโรงกลั่นน้ำมัน โดยประเทศไทยสามารถผลิต LPG ได้วันละ 15.8 ล้านกิโลกรัม แบ่งเป็นการผลิตจากโรงแยกก๊าซธรรมชาติวันละ 9.6 ล้านกิโลกรัม และการผลิตจากโรงกลั่นน้ำมันโดยใช้น้ำมันดิบวันละ 6.2 ล้านกิโลกรัม โดยมีการนำ LPG ที่เหลือจากการใช้เป็นเชื้อเพลิงไปใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมปิโตรเคมีซึ่งในกรณีที่น้ำมันดิบมีการจัดหาได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ กระทรวงพลังงานสามารถบริหารจัดการโดยจำกัดปริมาณ LPG จากโรงแยกก๊าซธรรมชาติที่นำไปใช้ในภาคปิโตรเคมี ซึ่งจะทำให้การใช้ LPG เป็นเชื้อเพลิงไม่ได้รับผลกระทบ

1.2 กระทรวงพลังงานได้บริหารสถานการณ์การจัดหาน้ำมันเชื้อเพลิง ถึงแม้ว่าระดับความรุนแรงของสถานการณ์ฉุกเฉินด้านพลังงานในปัจจุบันยังอยู่ในระดับที่ 1 สีเขียว แต่กระทรวงพลังงานก็ได้ดำเนินการเชิงรุกในการบริหารสถานการณ์ โดยขอความร่วมมือผู้ค้าน้ำมันเร่งจัดหาน้ำมันดิบจากแหล่งผลิตที่อยู่นอกภูมิภาคตะวันออกกลางเพิ่มเติม เพื่อชดเชยปริมาณน้ำมันดิบที่จะขาดหายไปเนื่องจากไม่สามารถขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซ หรือผู้ผลิตในตะวันออกกลางไม่สามารถส่งมอบให้ได้ซึ่งปริมาณน้ำมันดิบที่คาดว่าจะหายไปในช่วงเดือนมีนาคม 2569 มีปริมาณรวม 8.45 ล้านบาร์เรล (1,343 ล้านลิตร) อย่างไรก็ตาม การจัดหาน้ำมันดิบเพิ่มเติมในขณะนี้มีความคืบหน้าที่ดี โดยกระทรวงพลังงานได้รับการยืนยันจากผู้ค้าน้ำมันว่าสามารถจัดหาน้ำมันดิบเพิ่มเติมได้เพียงพอต่อการใช้งานจนถึงสิ้นเดือนเมษายน 2569 แล้ว และกระทรวงพลังงานจะยังคงติดตามสถานการณ์การจัดหาน้ำมันเชื้อเพลิงและประสานข้อมูลกับผู้ค้าน้ำมันอย่างใกล้ชิดต่อไป นอกจากนี้ กระทรวงพลังงานได้ดำเนินมาตรการบริหารจัดการเพื่อป้องกันการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ดังนี้

(1) การระงับการส่งออก โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2516 มาตรา 3 นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่ง ที่ 2/2569 ลงวันที่ 6 มีนาคม 2569 เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ให้ผู้ค้าน้ำมันตามกฎหมายว่าด้วยการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงระงับการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิงดังต่อไปนี้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

- น้ำมันสำเร็จรูป ได้แก่ น้ำมันเบนซิน น้ำมันแก๊สโซฮอล์ น้ำมันเบนซินพื้นฐาน น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว และน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินชนิด เจท เอ 1

- ก๊าซปิโตรเลียมเหลว

ทั้งนี้ คำสั่งนี้ไม่ให้ใช้บังคับแก่การส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิงในกรณีดังต่อไปนี้

- การส่งออกไปสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

- น้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาเพื่อส่งออกที่เก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน หรือเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

- น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีลักษณะและคุณภาพไม่เป็นไปตามประกาศกรมธุรกิจพลังงานว่าด้วยการกำหนดลักษณะและคุณภาพของน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งไม่สามารถจำหน่ายในราชอาณาจักรได้

(2) การเพิ่มอัตราสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมาย คำสั่งนายกรัฐมนตรีตามข้อ 3.1.2.1 ได้กำหนดให้ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2543 เพิ่มการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผลิตในราชอาณาจักร ตามชนิดที่ระบุในข้อ 1 จากเดิมในอัตราร้อยละ 1 ของปริมาณการค้าประจำปี เป็นอัตราร้อยละ 1.5 ตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม 2569 และเป็นอัตราร้อยละ 3 ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2569 โดยข้อกำหนดดังกล่าวจะมีผลให้ปริมาณน้ำมันสำรองตามกฎหมายของประเทศไทย เพิ่มจาก 25 วัน เป็น 27 วัน ตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม 2569 และเป็น 32 วัน ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2569

(3) การเพิ่มอัตราส่วนการผสมเชื้อเพลิงชีวภาพในน้ำมันสำเร็จรูป ปัจจุบันกรมธุรกิจพลังงาน กำหนดให้น้ำมันดีเซลต้องมีส่วนผสมของน้ำมันไบโอดีเซลในอัตราขั้นต่ำร้อยละ 5 โดย ณ วันที่ 5 มีนาคม 2569 ราคาไบโอดีเซลเท่ากับ 32.06 บาทต่อลิตร คิดเป็น 1.13 เท่าของราคาน้ำมันดีเซลพื้นฐาน (Bo) ซึ่งอยู่ที่ 28.42 บาทต่อลิตร เพื่อลดปริมาณการใช้น้ำมันดีเซลพื้นฐาน กระทรวงพลังงานได้ดำเนินการปรับเพิ่มอัตราส่วนการผสมน้ำมันไบโอดีเซลเป็นร้อยละ 7 โดยการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยลดปริมาณการใช้น้ำมันดีเซลพื้นฐานลงได้ประมาณ 1.2 ล้านลิตรต่อวัน จากปริมาณการใช้ทั้งหมด 61.8 ล้านลิตรต่อวันและอาจพิจารณาปรับเพิ่มอัตราส่วนการผสมน้ำมันไบโอดีเซลเป็นร้อยละ 10 ต่อไป นอกจากนี้ กระทรวงพลังงานอาจพิจารณาใช้กลไกกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในการจูงใจให้ผู้ใช้น้ำมัน แก๊สโซฮอล์อี 10 เปลี่ยนมาใช้น้ำมันแก๊สโซฮอล์อี 20 โดยให้ราคาขายปลีก แก๊สโซฮอล์อี 20 ต่ำกว่าราคาขายปลีกแก๊สโซฮอล์อี 10 อย่างไรก็ตามการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องพิจารณาฐานะของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงประกอบด้วย

(4) การผ่อนผันมาตรฐานลักษณะและคุณภาพของน้ำมันดีเซลและกลุ่มเบนซินตามที่กรมธุรกิจพลังงานได้มีประกาศบังคับใช้มาตรฐานน้ำมันยูโร 5 สำหรับน้ำมันดีเซลและกลุ่มเบนซิน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 เพื่อลดสารมลพิษจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงของรถยนต์ อย่างไรก็ตาม หากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกา - อิสราเอล และอิหร่าน ในระยะต่อไปมีแนวโน้มทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่ออุปทานด้านน้ำมันเชื้อเพลิงของประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น กระทรวงพลังงานอาจพิจารณาให้มีการผ่อนผันมาตรฐานลักษณะและคุณภาพของน้ำมันดีเซลและแก๊สโซฮอล์ ให้เหลือเป็นมาตรฐานยูโร 4 ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในการจัดหาน้ำมันดีเซลและเบนซินจากต่างประเทศ เนื่องจากปัจจุบันมีหลายประเทศ ที่ยังไม่ได้บังคับใช้มาตรฐานน้ำมันยูโร 5

(5) หากสถานการณ์การสู้รบยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางพลังงานของประเทศจนเลือนระดับความรุนแรงเข้าสู่ระดับรุนแรงมาก (สีแดง) การจัดหาน้ำมันเชื้อเพลิงหยุดชะงักมากกว่า 1 เดือน หรือการจัดหาก๊าซปิโตรเลียมเหลวหยุดชะงักมากกว่า 14 วัน และระดับปริมาณสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงลดลงสู่ระดับสำรองตามกฎหมาย กระทรวงพลังงานอาจพิจารณาเสนอนายกรัฐมนตรีใช้บังคับมาตรการปันส่วนน้ำมันเชื้อเพลิง ตามมาตรา 3 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2516 และอาจเสนอให้มีการใช้บังคับมาตรการประหยัดพลังงานโดยใช้อำนาจ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เช่น การกำหนดเวลาเปิด - ปิด ห้างสรรพสินค้า สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง รวมถึงมาตรการเคอร์ฟิวเพื่อลดการใช้ไฟฟ้าและน้ำมันเชื้อเพลิง

2. ผลกระทบและการบริหารจัดการด้านก๊าซธรรมชาติ

ประเทศไทยมีความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติของประเทศไทยในเดือนมีนาคม - เมษายน 2569 อยู่ที่ประมาณ 156,000 พันล้านบีทียูต่อเดือน โดยใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าประมาณ 103,600 พันล้านบีทียูต่อเดือน หรือเป็นสัดส่วนร้อยละ 65 โดยประเทศไทยมีการจัดหาจากแหล่งก๊าซธรรมชาติในประเทศไทย แหล่งประเทศเพื่อนบ้าน และการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (Liquefied Natural Gas: LNG) โดยได้ดำเนินการมาตรการบริหารจัดการด้านการจัดหาก๊าซธรรมชาติและน้ำมันดิบของประเทศในช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม 2569 เพื่อให้มีปริมาณก๊าซธรรมชาติเพียงพอสำหรับการผลิตไฟฟ้าและการใช้พลังงานภายในประเทศ ดังนี้

2.1 เพิ่มปริมาณก๊าซธรรมชาติจากแหล่งในประเทศและการจัดหาก๊าซธรรมชาติจากพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (MTJA) ซึ่งสัญญาแบ่งปันผลผลิตของแหล่ง A-18 กำลังจะสิ้นสุดสัญญาในปี 2572 โดยปัจจุบันกระทรวงพลังงานอยู่ระหว่างการเสนอเรื่องการจัดทำสัญญาแบ่งปันผลผลิตและสัญญาอื่นที่เกี่ยวข้อง ของแปลง A-18-01 ฉบับใหม่ต่อคณะรัฐมนตรี โดยรัฐบาลประเทศมาเลเซียได้อนุมัติร่างสัญญาดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2569 โดยจากการดำเนินงานดังกล่าวคาดว่าจะเพิ่มอัตราการผลิตก๊าซธรรมชาติได้สูงกว่าอัตราการผลิตระดับสูงสุดตาม Contractual Delivery Capacity (CDC) จำนวน 2,656 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวันได้อีกประมาณ 115 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน (เทียบเท่าการนำเข้า LNG ประมาณ 1 ลำ)

2.2 การบริหารจัดการความต่อเนื่องของการผลิตก๊าซธรรมชาติและน้ำมันดิบในประเทศ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2569 ถึงผู้รับสัมปทานและผู้รับสัญญา PSC เพื่อขอความร่วมมือในการเลื่อนกิจกรรมตามแผนหยุดซ่อมบำรุง (Planned Shutdown) ของแหล่งผลิตก๊าซธรรมชาติ และเพิ่มมาตรการเฝ้าระวังตรวจสอบอุปกรณ์การผลิต เพื่อป้องกันการเกิด Unplanned Shutdown ในช่วงเดือนมีนาคม - มิถุนายน 2569 เพื่อรักษาระดับการผลิตก๊าซธรรมชาติให้มีความต่อเนื่อง

การบริหารจัดการน้ำมันดิบ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือถึงผู้รับสัมปทานและผู้รับสัญญา PSC เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2569 เพื่อขอความร่วมมือขายปิโตรเลียมที่ผลิตได้ทั้งหมดให้แก่ผู้ซื้อภายในประเทศเป็นการชั่วคราว ในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2569 ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2569 กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือขอความร่วมมือเพิ่มเติมไปยังผู้รับสัมปทานแหล่งน้ำมันดิบมโนราห์และนงเยาว์ ให้ขายปิโตรเลียมเข้าโรงกลั่นภายในประเทศ ในเดือนมีนาคม - เมษายน 2569 แทนการส่งออก จำนวน 600,000 บาร์เรล

2.3 การประสานการจัดหาก๊าซธรรมชาติจากต่างประเทศเพิ่มเติม กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้ขอความร่วมมือบริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) พิจารณาจัดหาก๊าซธรรมชาติจากแหล่งขุดกัก ในประเทศเมียนมาเพิ่มเติม

จากมาตรการข้อ 2.1 - 2.3 ดังกล่าว คาดว่าจะสามารถเพิ่มปริมาณการจัดหาก๊าซธรรมชาติของประเทศในช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม 2569 ได้รวมประมาณ 105 - 115 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน เพื่อเสริมความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศและรองรับความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติสำหรับการผลิตไฟฟ้าและภาคอุตสาหกรรม

2.4 การจัดหาก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) ทดแทน ประเมินว่าในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน 2569 การจัดหา LNG เพื่อการผลิตไฟฟ้า LNG จากตะวันออกกลางจะไม่สามารถจัดส่งได้จำนวน 3 เทียวเรือ จากแผนการนำเข้า LNG ทางเรือทั้งหมดจำนวน 39 เทียวเรือ โดยคิดเป็นปริมาณที่จัดหาไม่ได้เป็นร้อยละ 7 ของปริมาณความต้องการก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าทั้งหมด

คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) มีมติเห็นชอบมาตรการปรับแผนการจัดหา LNG แบบจร (Spot LNG) เพิ่มเติม จำนวน 3 เทียวเรือทดแทนเรือที่ไม่สามารถส่งมอบในเดือนมีนาคม - เมษายน 2569 โดยมีความเป็นไปได้ในการจัดหาได้จากหลายภูมิภาค เช่น มาเลเซีย สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย กาตาร์ ไนจีเรีย เพื่อบริหารความเสี่ยงและเพิ่มความยืดหยุ่นสำหรับการจัดหาก๊าซธรรมชาติเหลวต่อประเทศไทย ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาตจัดหาและค้าส่งที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างดำเนินการจัดหาก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) เพิ่มเติมให้เพียงพอต่อความต้องการของประเทศไทย โดยคาดว่าจะทราบผลการจัดหาก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) เพิ่มเติม ภายในสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนมีนาคม 2569

3. ผลกระทบและการบริหารจัดการด้านไฟฟ้า

กระทรวงพลังงานประเมินว่าเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้ามีเพียงพอ ไม่ได้รับผลกระทบแต่ได้ดำเนินมาตรการเพื่อลดผลกระทบราคาไฟฟ้าจากราคา Spot LNG ปรับตัวเพิ่มขึ้นขึ้นกลุ่มมาตรการใช้เชื้อเพลิงอื่นทดแทน (Fuel Switching) โดยการจัดหาไฟฟ้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นที่มีศักยภาพในระยะเร่งด่วน เพื่อทดแทนการนำเข้า LNG ในช่วงที่เกิดวิกฤตด้านราคา สามารถสรุปได้ ดังนี้

3.1 มาตรการเร่งด่วน (ดำเนินการแล้วในเดือนมีนาคม)

(1) การปรับเพิ่มกำลังผลิตไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าถ่านหินแม่เมาะ โดยเพิ่มกำลังผลิต 150 เมกะวัตต์ ซึ่งจะสามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้นประมาณ 97 ล้านหน่วยต่อเดือน เทียบเท่า LNG ที่ลดลงประมาณ 647 พันล้านบีทียูต่อเดือน

(2) การเพิ่มกำลังผลิตไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าพลังน้ำในประเทศ โดยการประสานงานกรมชลประทานเพื่อเพิ่มการระบายน้ำลุ่มน้ำแม่กลองและเขื่อนรัชชประภา ซึ่งจะสามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้นประมาณ 80 ล้านหน่วยต่อเดือน เทียบเท่า LNG ที่ลดลงประมาณ 533 พันล้านบีทียูต่อเดือน

(3) การเพิ่มกำลังผลิตไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าพลังน้ำในต่างประเทศจากสปป. ลาว ซึ่งจะสามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้นประมาณ 125 ล้านหน่วยต่อเดือน เทียบเท่า LNG ที่ลดลงประมาณ 833 พันล้านบีทียูต่อเดือน

ทั้งนี้ จากมาตรการเร่งด่วนข้างต้น ทำให้สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าได้เพิ่มขึ้น 302 ล้านหน่วย ทดแทนการใช้ LNG ในการผลิตไฟฟ้าได้ประมาณ 2,013 พันล้านบีทียูต่อเดือนหรือเทียบเท่า 0.67 เทียวเรือ

3.2 มาตรการในระยะต่อไป

(1) ขยายระยะเวลามาตรการรับซื้อไฟฟ้าเพิ่มเติมจากโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำเทินหินบุนกำลังผลิต 20 เมกะวัตต์ ซึ่งจะหมดอายุ 31 ธันวาคม 2569 นี้ จะสามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้นประมาณ 14 ล้านหน่วยต่อเดือน โดยมอบหมายการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยไปดำเนินการจัดทำร่างแก้ไขสัญญาเพื่อรับซื้อไฟฟ้าเพิ่มเติม และเสนอคณะกรรมการพลังงานแห่งชาติเพื่อพิจารณาเห็นชอบต่อไป

(2) ขยายระยะเวลามาตรการรับซื้อไฟฟ้าส่วนเพิ่มจากพลังงานหมุนเวียนจากผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กและเล็กมาก (SPP และ VSPP) ซึ่งจะหมดอายุ 31 ธันวาคม 2569 จากสัญญาเดิมและนอกเหนือสัญญาเดิม ซึ่งจะต้องมีการนำเสนอคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเพื่อพิจารณาเห็นชอบต่อไป และมอบหมายสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาในรายละเอียดการรับซื้อที่เหมาะสมต่อไป

4. มาตรการลดผลกระทบด้านราคาพลังงาน

4.1 ราคาน้ำมันดีเซล

จากสถานการณ์ราคาน้ำมันในตลาดโลกได้ปรับตัวสูงขึ้น คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (กบน.) มีมติเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2569 ให้ตรึงราคาน้ำมันดีเซลที่ราคา 29.94 บาทต่อลิตร ต่อเนื่อง 15 วัน มีผลตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2569 เป็นต้นไป หลังจากนั้นจะพิจารณามาตรการช่วยเหลือประชาชน อีกครั้งหนึ่ง โดยวันที่ 4 มีนาคม 2569 สถานีบริการน้ำมันทุกสถานีจำหน่ายน้ำมันดีเซลลิตรละ 29.94 บาทต่อลิตร และเพิ่มการชดเชยน้ำมันดีเซล 2.77 บาทต่อลิตร

อีกทั้งลดการจัดเก็บเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับน้ำมันในกลุ่มเบนซิน 0.38 - 0.70 บาทต่อลิตร ส่งผลให้ราคาน้ำมันขายปลีกในกลุ่มน้ำมันดีเซลและเบนซินทุกชนิดที่หน้าสถานีบริการมีราคาคงเดิมและจะมีการตรึงราคาน้ำมันดีเซลไปอีก 15 วัน โดยหลังจากนั้นจะพิจารณาอีกครั้งตามสภาพคล่องของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

สถานะกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงวันที่ 6 มีนาคม 2569 อยู่ที่ 1,150.34 ล้านบาท และคาดว่าหากมีการอุดหนุนราคาน้ำมันดีเซลต่อเนื่องจะส่งผลให้มีสถานะติดลบ 10,000 ล้านบาท ภายในวันที่ 18 มีนาคม 2569 ซึ่งจำเป็นต้องปรับขึ้นราคาขายปลีกน้ำมันสำเร็จรูป รวมถึงการลดภาษีสรรพสามิต ตลอดจน พิจารณากู้เงินเพิ่มเติม ซึ่งจะต้องมีการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และ/หรือ พระราชกำหนด หากราคาน้ำมันตลาดโลก ยังอยู่ในระดับสูงต่อเนื่อง โดยต้องได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการคลังในการหาแหล่งเงินกู้และการค้าประกัน

4.2 ราคาไฟฟ้า

แนวโน้มราคา Spot LNG ในตลาดโลกหลังสถานการณ์การสู้รบในตะวันออกกลางปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อเทียบกับราคาก่อนเกิดเหตุการณ์ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 9 - 10 เหรียญสหรัฐต่อล้านบีทียู โดยจากข้อมูลของ Platts LNG Daily ราคา LNG วันที่ 3 มีนาคม 2569 พุ่งสูงสุดในรอบ 3 ปี ที่ราคา 25.39 เหรียญสหรัฐต่อล้านบีทียู และลดลงเท่ากับ 22.02 เหรียญสหรัฐต่อล้านบีทียู ในวันที่ 5 มีนาคม 2569 อย่างไรก็ตาม คาดว่าราคาในช่วงเดือน มีนาคม 2569 จะค่อนข้างจะผันผวนอยู่ในระดับสูงไปจนถึงสิ้นปี 2569

ทั้งนี้ ราคา Spot LNG ที่สูงขึ้นส่งผลกระทบต่อราคาค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และอาจทำให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นต่อผู้ใช้ไฟฟ้า โดยประมาณการเบื้องต้นต่อผลกระทบด้านราคา ค่าไฟฟ้า ในกรณีที่ราคา LNG เพิ่มขึ้น ในกรณีที่ไม่มีมาตรการใด ๆ คาดการณ์ว่าถ้าราคา LNG เพิ่มขึ้นเป็น 25 -35 ล้านเหรียญสหรัฐต่อล้านบีทียู จะส่งผลให้ค่าไฟฟ้าปรับเพิ่มขึ้นได้ถึง 37 - 70 สตางค์ต่อหน่วย ซึ่งกระทรวงพลังงานจะประเมินสถานการณ์และจัดทำมาตรการเพื่อบรรเทาผลกระทบจากต้นทุนที่เพิ่มขึ้นต่อไป

5. มาตรการการลดใช้พลังงาน

กระทรวงพลังงานได้แจ้งแนวทางมาตรการลดการใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ โดยได้หนังสือกระทรวงพลังงาน ด่วนที่สุด ที่ พน 0502/036 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2569 เรื่อง ขอความร่วมมือในการลดการใช้พลังงานเพื่อรองรับสถานการณ์วิกฤติการณ์ในตะวันออกกลาง แจ้งเวียนเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ นำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อเป็นต้นแบบแก่ภาคเอกชนและประชาชน รายละเอียดโดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

5.1 มาตรการขอความร่วมมือประหยัดพลังงาน ทุกหน่วยงานสามารถดำเนินการได้ทันที รายละเอียดดังนี้

(1) มาตรการขอความร่วมมือประหยัดพลังงานด้านไฟฟ้า มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

- ระบบปรับอากาศ 1) ไม่เปิดประตูหรือหน้าต่างทิ้งไว้เพื่อป้องกันความชื้นและความร้อนจากภายนอก 2) ตั้งอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศที่ 26 - 27 องศาเซลเซียส 3) ใส่เสื้อแขนสั้น งดยกใส่ชุดผูกไท (ยกเว้นมีงานพิธีการ) 4) ตรวจสอบการปิดเครื่องปรับอากาศหลังเลิกงาน 5) ติดตั้งอุปกรณ์บังแดด เพื่อลดภาระการใช้พลังงานของเครื่องปรับอากาศในอาคาร/บ้านพักอาศัยลดความร้อนจากแสงอาทิตย์ แต่ให้แสงธรรมชาติสะท้อนเข้าได้ เช่น มู่ลี่ กันสาด 6) ทำความสะอาดแผ่นกรองอากาศ คอยล์เย็น และคอยล์ร้อนสม่ำเสมอ และ 7) สร้างอุปกรณ์บังแดดหรือลดอุณหภูมิรอบชุดควบแน่น (Condensing Unit) และกำจัดสิ่งกีดขวางทางลมรอบชุดควบแน่น (Condensing Unit)

- ระบบแสงสว่าง 1) ปิดไฟส่องสว่างช่วงพักเที่ยง 2) ปิดไฟส่องสว่างที่ไม่ได้มีการใช้งานตลอดเวลา (เช่น ห้องประชุม ห้องสุขา ทางเดินที่มีแสงสว่างอยู่แล้ว) 3) ทำความสะอาดหลอดไฟและฝาโคมสม่ำเสมอ 4) ตรวจสอบการปิดไฟแสงสว่างหลังเลิกงาน และ 5) ปลดหลอดไฟฟ้าบริเวณที่ไม่ใช้งานหรือไม่จำเป็นต้องออกลดจำนวนหลอดต่อโคมลง หากระดับความสว่างเกินมาตรฐานที่กำหนด

- อุปกรณ์สำนักงาน 1) ตั้งเวลาคอมพิวเตอร์ให้เข้าโหมดสแตนด์บาย (Stand-by Mode) เมื่อไม่มีการใช้งาน 5 นาที และปิดจอคอมพิวเตอร์เวลาพักเที่ยง 2) ตั้งเวลาเครื่องถ่ายเอกสารให้เข้าโหมดประหยัดพลังงาน (Energy Saver Mode) เมื่อไม่มีการใช้งานเกิน 3 นาที หรือปิดสวิทช์เมื่อเลิกใช้งาน 3) ลดการใช้เอกสารในสำนักงาน โดยให้ใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก เพื่อลดกระดาษและลดการใช้เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องพิมพ์ (Printer) 4) หลีกเลี่ยงการติดตั้งและใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า ที่เป็นแหล่งกำเนิดความร้อนในพื้นที่ปรับอากาศ เช่น ตู้เย็น ตู้ทำน้ำเย็น กาต้มน้ำ ไมโครเวฟ เครื่องถ่ายเอกสาร เป็นต้น หากมีความจำเป็นต้องใช้งาน ควรใช้งานเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม 5) ถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดออกหลังเลิกใช้งาน 6) ตรวจสอบจุดรั่วไหลของระบบน้ำในอาคาร เพื่อลดการทำงานของปั๊มน้ำ 7) ตั้งโปรแกรมให้ลิฟต์จอดชั้นเว้นชั้น หรือเฉพาะบางชั้น และตั้งโปรแกรมควบคุมการจัดการลิฟท์ให้ทำงานสัมพันธ์กันทุกตัวและปิดลิฟต์บางตัวในช่วงเวลาที่มีการใช้งานน้อย 8) รณรงค์ให้มีการเดินขึ้น - ลงบันได แทนการใช้ลิฟต์ และ 9) ให้ Work From Home ตามความเหมาะสม

(2) มาตรการขอความร่วมมือประหยัดพลังงานด้านน้ำมันเชื้อเพลิง มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

ตรวจสอบสภาพรถ 1) เครื่องยนต์ น้ำมันหล่อลื่น กรองอากาศ กรองน้ำมัน ลมยาง อย่างสม่ำเสมอ 2) ขับรถยนต์ในอัตราความเร็วไม่เกิน 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ใช้ความเร็วที่สม่ำเสมอ และไม่ติดเครื่องขณะจอดรถคอยและดับเครื่องยนต์ทุกครั้งเมื่อจอดรถเป็นเวลานาน 3) จัดเส้นทางการเดินทางรถอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทางเดียวกันไปด้วยกัน (Car Pool) 4) กำหนดเวลาการส่งเอกสารโดยรถยนต์ในแต่ละวัน โดยการรวบรวมเอกสารไว้จัดส่งพร้อมกัน เช่น กำหนดการส่งไว้วันละ 2 ครั้ง คือ ช่วงเช้าและช่วงบ่าย 5) การทำงานภาครัฐ ให้นาระบบ e-Government อย่างเต็มศักยภาพมาใช้เพื่อลดการเดินทางของประชาชนที่ต้องเข้ามาติดต่อ และใช้อุปกรณ์สื่อสารแทนการเดินทาง เช่น ระบบ Online Meeting การส่งหนังสือระหว่างหน่วยงาน e-Saraban มาใช้ 6) ศึกษาเส้นทางก่อนการเดินทางทุกครั้ง เพื่อเลือกทางที่ใกล้ที่สุดหรือใช้เวลาน้อยที่สุด 7) ไม่เร่งเครื่องยนต์ก่อนออกรถ ออกรถโดยวิ่งไปอย่างช้า ๆ แทนการอุ่นเครื่องยนต์โดยการจอดรถติดเครื่องอยู่กับที่ และ 8) นำสิ่งของที่ไม่จำเป็นต้องออกรถยนต์เพื่อลดน้ำหนัก

5.2 มาตรการภาคบังคับลดการใช้พลังงาน

หากสถานการณ์มีการยกระดับความรุนแรงจนกระทั่งมีผลกระทบต่อการจัดหาพลังงาน เห็นควรเสนอแนวทางมาตรการภาคบังคับเพิ่มเติมเพื่อลดการใช้ไฟฟ้าและน้ำมันเชื้อเพลิงโดย พิจารณาให้ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการใช้ชีวิตของประชาชนให้น้อยที่สุด ดังนี้

(1) ให้การรณรงค์ให้ประชาชนในการโฆษณาป้ายสินค้าหรือบริการ หรือระดับสถานที่ทำธุรกิจ ป้ายชื่อร้าน และป้ายชื่อโรงพยาบาลศูนย์ หรือไฟลงในช่วงเวลาดังตั้ง 22.00 เป็นต้นไป

(2) กำหนดระยะเวลาเปิด/ปิด สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ไม่เกินเวลา 22.00 น. (เปิด/ปิด เวลา 05.00 - 22.00 น.) โดยมีข้อยกเว้นสถานีบริการบนทางหลวงหลัก และให้ห้างสรรพสินค้าปิดระบบปรับอากาศ ก่อนปิดทำการอย่างน้อย 30 นาที

(3) กำหนดให้มีมาตรการ Work From Home โดยหากเป็นหน่วยงานภาครัฐจะต้องไม่ กระทบกับการให้บริการประชาชน

5.3 ผลประโยชน์จากมาตรการ

ในกรณีที่หน่วยงานภาครัฐลดการใช้น้ำมันได้ร้อยละ 5 หรือคิดเป็นน้ำมันที่ลดลงได้ประมาณ 3.3 แสนลิตรต่อเดือน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 10.58 ล้านบาทต่อเดือน และหากลดการใช้ไฟฟ้าลงได้ร้อยละ 5 จะสามารถประหยัดไฟฟ้าได้ 3.6 ล้านหน่วยต่อเดือน คิดเป็นปริมาณการนำเข้า LNG ที่ลดได้ 491 ตันต่อเดือน

จัดทำโดย สำนักงานคลังจังหวัดเชียงราย
ที่มา : www.thaigov.go.th